

Győri Ítéltábla
Gf.II.20.457/2012/4.

A Győri Ítéltábla a felszámoló által meghatalmazott dr. Konnáth Attila ügyvéd által képviselt felperesnek a dr. Méhes László ügyvéd által képviselt alperes ellen szerződés teljesítésére kötelezés iránt indított perében a Győri Törvényszék 2012. október 15. napján kelt G.20.870/2011/26. szám alatti ítéletével szemben a felperes által 27. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán megtartott tárgyalás alapján meghozta a következő

í t é l e t e t :

Az ítéltábla az elsőfokú ítéletet helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen az államnak - az illetékügyben eljáró hatóság felhívására - 758.880. (Hétszázötvennyolcezer-nyolcszáznyolcvan) Ft le nem rótt fellebbezési illetéket, továbbá az alperesnek 101.600. (Egyszázegyezer-hatszáz) Ft másodfokú perköltséget.

Ez ellen az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s :

2007. augusztus 14-én kavicskitermelési integrációról szóló szerződés jött létre az alhaszonbérbeadó alperes és az alhaszonbérelő felperes között, amely alapján az alperes a **Település 1 ...1, ...2, ...3, ...4** hrsz-ú ingatlanokat bányaművelés céljára, míg a **...5** hrsz-ú ingatlant kiszolgáló terület céljára 5 éves határozott időre a felperes használatába adta. A szerződésben a bányászati jogot bérelő alperes a felperes részére biztosította a kavicsbánya üzemeltetését, a haszonanyag kitermelését és a kitermelt készlet értékesítését. A felperes vállalta, hogy a bányaterület bérleti díjaként havi 538.000.Ft-ot, a bányászati jog bérleti díjaként havi 166.000.Ft + áfa összeget, ezen túl a bányafelügyeleti díjat; és a negyedévente a felmérési adatok alapján meghatározott bányajáradékot megfizeti. (13. pont) Kikötötték, hogy amennyiben az alhaszonbérelő a szerződés szerinti bármely fizetési kötelezettségének az alhaszonbérbeadó felé nem tesz eleget (azaz: az alperes által kibocsátott számlán megjelölt fizetési határidőt követő 2. munkanapon belül nem utalja át az esedékes összeget), úgy az a Ptk.228.§ (2) bekezdése szerinti bontófeltételnek minősül és a szerződés minden külön nyilatkozat megtétele nélkül megszűnik. A felperes a 2008. I. negyedévre kavicskitermelést nem vallott be, a II. negyedévre 650 m³, míg a III. negyedévre 1529 m³ (együtt: 2179 m³) kitermelését vallotta be és fizetett utána bányajáradékot. Az alperes megbízásából a kavicsbánya műszaki vezetője hites bányamérőként 2009. január 17-én felmérte és 15.188 m³-ben határozta meg a 2008. évi kitermelés mennyiségét. Ez alapján az alperes a 2008. év IV. negyedévre 13.009 m³ kavics kitermelését vallotta be a bányászati hatóságnak. A 13.009 m³ homokos kavics után fizetendő 617.928.Ft bányászati járadékról az alperes 2009. március 1. napján állította ki a 027973 sorszámú számláját 2009. március 15-i fizetési

határidővel. Az összeget a felperes nem fizette meg, ezért az alperes 2010. május 19-én a kavicsbányát bezárta. A felperes kifogására 2010. június 30-án azt közölte, hogy a felek közötti alhaszonbérleti szerződés a felperes fizetési kötelezettségének elmulasztása miatt a szerződés 15. pontja alapján megszűnt.

A felperes módosított keresetében annak megállapítását kérte, hogy a 2007. augusztus 14. napján kelt „kavicskitermelési integrációról” szóló szerződés változatlanul hatályban van, a szerződés 15. pontjában meghatározott bontófeltétel nem következett be. Keresetét arra alapította, hogy az általa kitermelt homokos kavics mennyiségét bevallotta, az után a bányajáradékot megfizette, illetve még túlfizetésben is van. Az általa megbízott geodéta ("A") 2009. július 23-án felmérte, hogy a 2001-2009 években 167.268 m³ ásványvagyon kitermelése történt meg a kavicsbányából, viszont az alperes 169.234 m³-t vallott be ebben az időszakban, így a felperes 1966 m³-rel több kavics után fizetett bányajáradékot. Hivatkozott arra is, hogy az alperes megbízásából 2009. januárban végzett felmérés nem hiteles, mivel a 2009. I. negyedévben is volt kitermelés, a felperes 4917 m³ kitermelést jelentett be.

Az alperes *ellenkérelmében* a kereset elutasítását kérte. Védekezése szerint a 2008. évi bányajáradék maradéktalan megfizetése hiányában a szerződési bontófeltétel bekövetkezett. A 2008. évi kitermelt mennyiséget "B" hites bányamérő felmérte, az alperes ez alapján önbevallást készített. A hites bányamérőről szóló 70/1995. (XII.26.) IKM rendelet (a továbbiakban: IKM rendelet) 6.§-a szerint a hites bányamérő által hitelesített bányatérkép közhitelű, így annak tartalmát mindaddig valósnak kell tekinteni, amíg a valótlanágát nem bizonyítják.

Az elsőfokú bíróság fellebbezéssel támadott *ítéletével* a keresetet elutasította. Az elsőfokú bíróság határozata indokolásában a Ptk.423.§-a és 389.§-ai alapján abból indult ki, hogy a felek közötti „kavicskitermelési integrációról” szóló szerződés bérleti- és vállalkozási elemeket is tartalmazott. A bíróság úgy ítélte meg, hogy a felperes keresete tartalmilag az alperes szerződés teljesítésére kötelezésére irányult. A bíróság rámutatott arra, hogy a felek közötti szerződés 15. pontja alapján csak olyan fizetési kötelezettség nem teljesítése vezethet a szerződés megszűnéséhez, amelynek a szerződés szerinti alapja is fennáll, azaz: a felperesnek igazolt tartozása áll fenn az alperessel szemben. Megállapította, hogy az IKM rendelet alapján a hites bányamérő felmérése alapján meghatározott kitermelési adatokkal szemben a felperesnek kellett bizonyítania azt, hogy bányajáradék tartozása nem áll fenn. Az ennek tárgyában kirendelt, a bíróság által elfogadott, kiegészített igazságügyi szakértői vélemény 11027 m³-ben határozta meg a 2008. évi járadékköteles mennyiséget, azzal, hogy a hites bányamérő felmérése (a szakértő által becsült mennyiséghez képest) hibahatáron belüli. A szakértő által megállapított mennyiség alapján a fizetendő bányajáradék éves összege 532.000.Ft volt. Miután ezt a fizetési kötelezettségét a felperes nem teljesítette, a felek közötti szerződés 2009. március 17. napján megszűnt. Végül a bíróság kifejtette, hogy az eljárás során annak nem volt jelentősége, hogy a bánya megnyitása óta mennyi kavics és meddő került kitermelésre, figyelemmel arra is, hogy a bányát nem a felperes üzemeltette a megnyitása óta. Csak a 2008. évi kitermelési adatokból lehetett meghatározni az alperes által kiállított bányajáradék számla helytállóságát.

Az elsőfokú ítélet megváltoztatása és a keresetének helytadás iránt a felperes terjesztett elő *fellebbezést*. Jogorvoslati kérelme szerint az elsőfokú eljárásban igazolta, hogy az alperes által bányajáradékról kiállított számla jogcíme, tartalma és összege nem felelt meg a valóságnak. Hivatkozott az elsőfokú eljárásban kirendelt igazságügyi szakértő, "D" azon nyilatkozatára, hogy az általa mért 11027 m³ térfogat részben talajt, meddőt és kavicsot tartalmazott. Ebből arra a következtetésre jutott, hogy a bevallás nélküli 9.028 m³ térfogat a járadékköteles kavics mellett egyéb, nem járadékköteles ásványi anyagokat is tartalmaz. Hivatkozott a "C" Kft. által végzett felmérésre, amely mérésének eredményét térképen ábrázolta, azzal, hogy a „megjelölt időszak alatt” a területről 10.000 m³ meddő minőségű anyag lett kibányászva. Ennek kitermelésére nagyjából 2008-ban került sor, így az elsőfokú eljárásban kirendelt igazságügyi szakértő által számolt, bevallatlanul maradt 9.028 m³ „minimum 5.000 m³-rel” csökkenthető. Kifejtett álláspontja szerint az említett 10.000 m³ sorsa a bányaművelési térképeken és a bányászati hatósághoz benyújtott bevallásokon dokumentált. Hivatkozott a fellebbezéséhez csatolt, 2007. januári és 2009. januári állapotot bemutató bányaművelési térképekre, amelyek alapján az I. és II. depóban található „nem kavics minőségű” anyag mennyisége (7.900 m³) közelíti a 10.000 m³-es nagyságrendet. Azt nem vitatta, hogy a felek közötti szerződés bontófeltételként jelöli meg a 13. pontban felsorolt fizetési kötelezettségek elmulasztását, de kifejtett álláspontja szerint a per tárgyát képező számla fizetésének megtagadása nem tartozott ezen fizetési kötelezettségek közé. ... sorszámú számla ugyanis nem a 2008. IV. negyedév kitermelési adatait tartalmazta, hanem az egész 2008. évre vonatkozó kitermelési adatok és a már bevallott mennyiségek közötti különbséget. Így ez a számla nem egy negyedéves számla, hanem év végi, esetleges „korrekciókat tartalmazó bevallás” volt. Ilyen fizetési kötelezettség pedig a szerződésben nem szerepelt.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítélete helybenhagyását kérte. Rámutatott, hogy a bányajáradék összegét hites bányamérő állapította meg. Az elsőfokú eljárás során kirendelt igazságügyi szakértő a hites bányamérő megállapításait a kibányászott mennyiség esetében nem cáfolta meg. A felperes fellebbezésében szakkérdésnek minősülő körülményeket fejteget, melynek vizsgálatát indítványozhatta volna az elsőfokú eljárás során lefolytatott szakértői bizonyítás során.

A fellebbezés nem alapos.

Az ítélet megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a helyesen megállapított tényállásból helyes jogkövetkeztetésre jutva utasította el a felperes keresetét.

Az elsőfokú bíróság a Pp.3.§ (2) bekezdése alapján helyesen minősítette a felperes megállapítási keresetét a 2007. augusztus 14. napján kelt kavics kitermelési integrációról szóló szerződés teljesítésére irányuló keresetnek. A Pp.43.§ II. fordulata szerint ugyanis ún. egyéb megállapítási kereset előterjesztésének - egyéb feltételek fennállta esetén is - csak abban az esetben van helye, amennyiben a felperes teljesítést nem követelhet. A felperes módosított keresetében annak megállapítását kérte, hogy a szerződési bontófeltétel nem

következett be, ezért az változatlanul hatályban van. Ez a kereset pedig - tartalmilag - a szerződéses jogviszony teljesítésére irányuló keresetnek tekintendő.

Az elsőfokú bíróság megítélésével szemben nem a Ptk.423.§-a és 389.§-a szerint megítélendő - bérleti és vállalkozási elemeket is tartalmazó - szerződés, hanem a Ptk.452.§ (1) bekezdésében szabályozott (al)haszonbérleti szerződés jött létre a felek között, a hasznot hajtó „dolog”, a kavicsbánya díj ellenében történő használatba adására. Azt azonban az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy a szerződés 13. pontjában meghatározott, a 2008. évre esedékes bányajáradék megfizetésének elmulasztása miatt a szerződés 15. pontjában szabályozott bontófeltétel (Ptk.228.§ (2) bekezdés) bekövetkezett. A szerződés 15. pontjába foglalt - a szerződés hatályát megszüntető - kikötések érvénytelenségét egyik fél sem állította, ezért a jogviszony megszűntét az érvényes szerződési feltételek alapján kellett vizsgálni.

A fellebbezésben kifejtettekkel szemben a felperes által kitermelt homokos kavics mennyiségét csak a 2008. termelési évre nézve kellett vizsgálni, nem pedig arra a 10 éves időszakra, amikor a felperes alhaszonbérleti joga fenn sem állt. Az elsőfokú eljárás során kirendelt szakértő véleménye - az elsőfokú bíróság helyes megállapítása szerint - nem igazolta, hogy a felperest ne terhelte volna további bányajáradék fizetési kötelezettség. A felperes fellebbezésében felhozott kitermelési, és a kitermelt anyag minőségére vonatkozó adatokat - a fellebbezési ellenkérelem helyes érvei szerint - a felperesnek a szakértői bizonyítás során kellett volna előadnia. A különböző időpontban készült bányaművelési térképek adatai, a depók és a meddő mennyiségének megítélése és értékelése olyan különleges szakértelmet igényel (Pp.177.§ (1) bekezdés), amellyel a bíróság nem rendelkezik. A felperes nem adta indokát annak, hogy a kitermelésre vonatkozó tényeket, adatokat miért csupán a fellebbezési eljárásban adta elő, így azok figyelembe vételét a Pp.235.§ (1) bekezdése kizárta.

A fellebbezésben a felperes alaptalanul hivatkozott arra is, hogy az alperes 2009. március 1. napján kelt 027973 sorszámú számlájában meghatározott fizetési kötelezettség ne tartozna a szerződés 13. pontjában felsorolt fizetési kötelezettségek közé. A számlával az alperes ugyanis bányajáradékot számlázott tovább, melynek megfizetése a 13. pont alapján az alhaszonbérelő felperest terhelte.

Ezekre figyelemmel az ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp.253.§ (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

A fellebbezés eredményre nem vezetett, ezért a felperes a Pp.78.§ (1) bekezdése alapján viselni köteles a fellebbezési eljárás során felmerült, le nem rótt fellebbezési illetékből és az alperes ügyvédi munkadíjából álló perköltségét. Ez utóbbi összegét az ítéletábra a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3.§ (2), (5)-(6) bekezdései alapján az áfával növelt 101.600.Ft-ban határozta meg.

G y ő r , 2013. július 3.

Dr. Szalai György sk. a
tanács elnöke

Dr. Ferenczy Tamás sk.
előadó bíró

Dr. Bajnok István sk. bíró

A kiadmány hitelül
kiadó: